

PODZIAŁ LOGICZNY

Definicja: Podziału logicznego pojęcia (nazwy) P (pojęcie dzielone; *totum divisionis*) dokonuje się poprzez podanie kilku pojęć (nazw) A_1, A_2, \dots, A_n (człony podziału, *membra divisionis*) podrzędnych względem pojęcia P:

1. parami wzajemnie rozłącznych (warunek rozłączności);
2. i takich, że suma ich zakresów jest identyczna z zakresem dzielonego pojęcia P (warunek adekwatności).

UWAGA! Warunek rozłączności (1) oznacza, że każdy desygnat dzielonego pojęcia należy co najwyżej do zakresu jednego członu podziału, a warunek adekwatności (2), że należy co najmniej do zakresu jednego członu podziału. Łącznie zatem oba warunki oznaczają, że każdy desygnat pojęcia dzielonego należy do dokładnie jednego członu podziału.

Przykłady:

Podział trójkątów (P) na prostokątne (A_1) i równoramienne (A_2) nie jest ani rozłączny (istnieją trójkąty prostokątne o równych ramionach; trójkąty takie podpadają pod oba człony podziału) ani adekwatny (istnieją przykładowo ostrokątne trójkąty o wszystkich bokach różnej długości; nie podpadają one pod żaden człon podziału).

Podział trójkątów (P) na prostokątne (A_1), ostrokątne (A_2), rozwartokątne (A_3) i równoramienne (A_4) jest co prawda adekwatny, ale nie jest rozłączny (bo przykładowo trójkąty prostokątne o równych ramionach).

Podział trójkątów (P) na prostokątne (A_1) i ostrokątne (A_2) jest co prawda rozłączny, ale nie jest adekwatny (bo trójkąty rozwartokątne).

Podział trójkątów (P) na prostokątne (A_1), ostrokątne (A_2) i rozwartokątne (A_3) jest podziałem rozłącznym i adekwatnym, a więc podziałem logicznym.